Súd:	Okresný súd Prešov
Spisová značka:	16C/130/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8112219354
Dátum vydania rozhodnutia:	26. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Monika Jusková
ECLI:	ECLI:SK:OSPO:2013:8112219354.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou R.. Y. R. v právnej veci žalobcov X. Y.. H. Q., C.. C., W.. XX.X.XXXX, štátnej občianky Slovenskej republiky, X. N. Q., W.. XX.X.XXXX, štátneho občana Slovenskej republiky, oboch F. R. XX, XXX XX T., zastúpených advokátom R.. R. V., so sídlom L. X, XXX XX T., proti žalovanému R. V., W.. XX.X.XXXX, F. Z. R. XX, štátnemu občanovi Slovenskej republiky, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, J. L. T., E.. L.., L. L. N. Z. X/A, XXX XX F., K.: XX XXX XXX, zastúpeného advokátom R.. T. Q., L. L. Q. X, XXX XX V. X, o náhradu škody z ublíženia na zdraví a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

z a s t a v u j e konanie o návrhu žalobkyne v 1. rade v časti o zaplatenie sumy náhrady vecnej škody 107,02 eura s 9,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 107,02 eura od 30.6.2011 do zaplatenia,

žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu vecnej škody 100 eur s 8,75 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 100 eur od 25.7.2012 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku,

v prevyšujúcej časti návrh žalobkyne v 1. rade na zaplatenie náhrady vecnej škody z a m i e t a,

návrh žalobcu v 2. rade na pozostalostnú úrazovú rentu z a m i e t a,

žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 9 000 eur do 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku,

v prevyšujúcej časti návrh žalobkyne v 1. rade na náhradu nemajetkovej ujmy z a m i e t a,

žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 4 500 eur do 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku,

v prevyšujúcej časti návrh žalobcu v 2. rade na náhradu nemajetkovej ujmy z a m i e t a,

o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa v 1. rade sa žalobným návrhom súdu doručeným 27.6.2012 domáhala toho, aby súd uložil žalovanému zaplatiť jej náhradu vecnej škody v sume 207,02 eura s 9,25 % úrokom z omeškania od 30.6.2011 do zaplatenia a aby mu taktiež uložil zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy v sume 24 075 eura, ako aj náhradu trov s konaním jej vzniknutých.
Žalobca v 2. rade sa žalobným návrhom súdu doručeným 27.6.2012 domáhal toho, aby súd uložil žalovanému zaplatiť mu náhradu nemajetkovej ujmy v sume 12 037,50 eura a po pripustení zmeny

petitu jeho žalobného návrhu rozšírením žiadal taktiež, aby súd uložil žalovanému povinnosť vyplácať mu mesačnú rentu vo výške 150 eur vždy k 15-temu dňu v mesiaci od 7.7.2010 do 31.7.2012 a od 1.8.2012 v sume 350 eur mesačne s tým, že čiastky splatné ku dňu právoplatnosti rozhodnutia súdu má žalovaný zaplatiť žalobcovi v 2. rade jednorazovo do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s 9,25 % úrokom z omeškania od 30.6.2011, a to podľa zročnosti jednotlivých splátok. Žalobca v 2. rade žiadal taktiež, aby súd uložil žalovanému zaplatiť mu náhradu trov s konaním mu vzniknutých.
V dôvodoch žalobcovia zhodne uviedli, že dňa 18.6.2010 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej utrpel závažné poranenia K.. C. Q., manžel žalobkyne v 1. rade a otec žalobcu v 2. rade, ktorý následne dňa 7.7.2010 poraneniam podľahol. Za dopravnú nehodu je zodpovedný žalovaný, ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. XXT X/XXXX z 18.3.2011 uznaný za vinného z prečinu usmrtenia K.. C. Q.. Škodu, ktorá z dopravnej nehody vznikla, likvidoval vedľajší účastník; z náhrady nákladov spojených s pohrebom, ktoré boli vyčíslené na 2 246,24 eura vedľajší účastník vyplatil sumu 2 039,22 eura, rozdiel, zaplatenia ktorého sa domáha žalobkyňa v 1. rade predstavuje čiastku 207,02 eura.

Žalobca v 2. rade sa so svojím nárokom na pozostalostnú úrazovú rentu obrátil na Sociálnu poisťovňu, ktorá mu však odpovedala, že jeho nárok nie je možné uhradiť z úrazového poistenia vzhľadom na to, že nešlo o pracovný úraz ani o chorobu z povolania. Otec žalobcu v 2. rade K.. C. Q. mal však voči žalobcovi v 2. rade, ktorý je študentom vysokej školy denného štúdia, vyživovaciu povinnosť, ktorú si riadne plnil. Okrem starobného dôchodku mal aj príjem zo zamestnania a ďalší príjem ako konateľ spoločnosti I. T. L.. C.. I.. Nebohý žalobcovi v 2. rade na výživu poskytoval v priemere čiastku 350 eur mesačne, keďže mu bol priznaný sirotský dôchodok do 26. roku veku vo výške 199,60 eura, uchádza mu na výžive za obdobie od smrti otca do 31.7.2012 mesačne suma 150 eur a za obdobie od 1.8.2012, keď už prestal poberať sirotský dôchodok, čiastka 350 eur mesačne, uloženie vyplácania pozostalostnej renty má preto žalovanému uložiť súd.
Žalobkyňa v 1. rade aj žalobca v 2. rade žiadali, aby súd žalovanému uložil zaplatiť im náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a 13 Občianskeho zákonníka; ako najbližší príbuzní boli na nebohého veľmi citovo naviazaní. Pre žalobkyňu v 1. rade bol pomocníkom ako v obchodnej spoločnosti, tak aj pri praktických veciach a obaja boli vo veku, keď potrebovali vzájomnú pomoc a oporu. Žalobca v 2. rade stratil pomocníka a radcu v živote, ktorý mu pomáhal pri štúdiu, spoločne vykonávali rôzne športové aktivity. Strata nebohého je pre nich veľkou ujmou, ktorú aspoň čiastočne možno nahradiť peňažnou satisfakciou, pri stanovení výšky ktorej ako pomocné kritérium použili ustanovenie § 94 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorý upravuje jednorazové odškodnenie pri smrti v dôsledku pracovného úrazu.

Žalovaný vo vyjadrení k žalobnému návrhu uviedol, že je pravdou, že bol účastníkom dopravnej nehody, pri ktorej utrpel poranenia ktorým následne podľahol K.. C. Q., a že bol uznaný vinným z prečinu jeho usmrtenia; čas sa však nedá vrátiť späť, s týmto bremenom musí ďalej žiť, je mu veľmi ľúto pozostalých po nebohom. Sumy, ktoré od neho žiadajú, nemôže vyplatiť. Nie že by nechcel, ale jeho finančná situácia je už dlhodobo nepriaznivá. Je čiastočným invalidným dôchodcom, výška jeho mesačného dôchodku je 140,10 eura, je zamestnaný ako strážnik s čistým mesačným príjmom 355 eur, má 23-ročného postihnutého syna, o ktorého sa stará s manželkou, ktorá poberá príspevok na zaopatrenie postihnutého syna. Nevlastní žiadne nehnuteľnosti. Do práce cestuje 29 km, na dopravu tým dáva polovicu zo mzdy. Ak by prišiel o túto prácu, nevie, kto by ho zamestnal.

Vedľajší účastník mal žalobu žalobcu za nedôvodnú v celom rozsahu. Žiadal, aby ju súd zamietol; podľa vedľajšieho účastníka žalobné nároky žalobcov sú neopodstatnené. Pokiaľ žalobkyňa v 1. rade žiada náhradu vecnej škody 207,02 eura, ide o sumu nevyplatenej náhrady za ošatenie zostalých. Ako poškodená mala svoj nárok preukázať, čo však neurobila, a preto jej táto náhrada nemohla byť vedľajším účastníkom, ktorý žalobkyni poskytol plnenie v rozsahu sumy 2 039,22 eura, vyplatená. Čo sa týka nároku žalobcu v 2. rade na pozostalostnú úrazovú rentu, tento nárok je potrebné posúdiť podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení ako to upravuje § 448 Občianskeho zákonníka od 1.8.2004. Tento nárok žalobcu v 2. rade je nedôvodný a nepreukázaný v celom rozsahu. Čo sa týka nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, podľa vedľajšieho účastníka, ide o nárok, na ktorý sa povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel nevzťahuje, ako to vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. XCdo/XXX/XXXX z 20.4.2011.

Súd vykonal dokazovanie všetkými dôkaznými prostriedkami, ktoré súdu predložili alebo označili účastníci konania. Dokazovanie vykonal výsluchom účastníkov, listinami zo spisu Okresného súdu

Prešov sp. zn. XXT/X/XXXX, sobášnym listom, úmrtným listom, rodným listom žalobcu v 2. rade, uplatnením nároku z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, oznámením o plnení vedľajšieho účastníka, písomnosťou žalobcov žalovanému, korešpondenciou medzi žalobcom v 2. rade a Sociálnou poisťovňou, čestným prehlásením žalobkyne v 1. rade, potvrdením Univerzity Komenského v Bratislave, rozhodnutím o sirotskom dôchodku, potvrdením spoločnosti E. M. - L. Q. L.. C.. I.., výpisom z obchodného registra spoločnosti I. T., L.. C.. I.., potvrdením družstva E. T., rozhodnutím Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku ako aj ostatnými písomnosťami zo spisu a zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. XXT/X/XXXX-XX z 18.3.2011 bol žalovaný uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona pretože 18.6.2010 o 13:40 hod. viedol po ulici Volgogradskej v smere od centra mesta osobné motorové vozidlo zn. S. X. X. T. - XXXDB, vedeniu vozidla nevenoval plnú pozornosť, kde po tom, ako predišiel cyklistu K.. C. Q., W.. XX.X.XXXX idúceho po pravej krajnici, začal odbočovať vpravo k obytným blokom č. X, vošiel mu do jeho jazdnej dráhy, došlo k zrážke a následnému pádu cyklistu na vozovku, pričom cyklista utrpel zranenie, ktorému dňa 7.7.2010 podľahol. Teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania, za čo bol odsúdený podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona pri prevahe poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. j), l) Trestného zákona oproti žiadnej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Trestného zákona, § 38 ods. 2, 3 Trestného zákona s použitím § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona k trestu odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, ktorý mu bol podmienečne odložený s určením skúšobnej doby v trvaní 30 mesiacov; rozsudok nadobudol právoplatnosť 18.3.2011.

Podľa evidenčnej karty vozidla X. T. XXXDB S. X. bol jeho zapísaným vlastníkom aj držiteľom žalovaný.

Z písomnosti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného vyplýva, že zo škodovej udalosti č. XXXXXXXXXX z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla X. T. XXXDB bola vykonaná likvidácia nárokov pozostalých titulom nákladov spojených so zabezpečením pohrebu, náhrady za hrobové miesto, karu, kytice, náhrada za pomník, spolu vo výške 2 039,22 eura. Podľa tejto písomnosti vedľajší účastník žalobcom oznámil, že na náhradu nemajetkovej ujmy pre žalobcov sa poistenie žalovaného nevzťahuje. Taktiež nemôže uhradiť žiadny nárok žalobcu v 2. rade na náhradu škody za ušlú výživu, nakoľko to právna úprava Slovenskej republiky neumožňuje a čo sa týka požiadavky na smútočné ošatenie, vedľajší účastník žiadal doložiť nadobúdacie doklady (doklady o zakúpení).

Podľa sobášneho listu vydaného bývalým Mestským národným výborom v Rimavskej Sobote uzavrela žalobkyňa v 1. rade manželstvo s K.. C. Q. dňa XX.X.XXXX.

K.. C. Q., manžel žalobkyne v 1. rade a otec žalobcu v 2. rade, ktorý zomrel X.X.XXXX (W.. XX.X.XXXX), bol poberateľom starobného dôchodku vo výške 459,40 eura mesačne. Podľa potvrdenia spoločnosti E. M. - L. Q. L.. C.. I.., K.: XX XXX XXX, mal K.. C. Q. v období mesiacov 01 - 12/2009 čistý príjem zamestnanca 8 834,55 eura.

V Obchodnom registri Okresného súdu Prešov vo vložke č. XXXXX/P I.. L., zapísaná je spoločnosť I. T. L.. C.. I.. Jedným z predmetov jej činnosti je prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia špecializovaná ambulancia v špecializačnom odbore oftalmológia. Spoločníkmi tejto spoločnosti zhodne od 26.6.2007 sú žalobkyňa v 1. rade a žalobca v 2. rade, konateľmi tejto spoločnosti sú žalobkyňa v 1. rade od 26.6.2007, žalobca v 2. rade od 24.8.2010, do svojej smrti jedným z konateľov v tejto spoločnosti bol aj K.. C. Q., a to od 26.6.2007.

Žalobca v 2. rade bol podľa potvrdenia vydaného Jesseniovou lekárskou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave zo dňa 18.6.2012 v akademickom roku 2011/2012 riadnym študentom v 3. ročníku študijného programu všeobecné lekárstvo - denná forma; podľa potvrdenia Sociálnej poisťovne bol mu pod č. XXXXXXXXXX priznaný sirotský dôchodok, naposledy rozhodnutím z 9.12.2010 vo výške 199,60 eura mesačne.

Žalobkyňa v 1. rade čestne písomne prehlásila, že jej výdavky na oblečenie spojené so smútočným obradom zosnulého manžela boli vo výške 232 eur, z čoho blúzka bola zakúpená za 22 eur, kostým 118,50 eura, topánky 74,90 eura a dáždnik 16,60 eura.

Z potvrdení družstva E. T., K.: XX XXX XXX vyplýva, že žalovaný mal za obdobie 07/2011 - 06/2012 priemerný čistý mesačný príjem vo výške 360,17 eura. Zamestnávateľ ho hodnotil kladne ako pracovitého, nekonfliktného. Podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne je žalovaný poberateľom invalidného dôchodku v sume 140,10 eura mesačne. Starosta obce Z. R. v písomnosti z 27.9.2010 uviedol, že žalovaný býva v bytovke, ktorá je vo vlastníctve spoločnosti V., L.. C.. I.., nie je vlastníkom nehnuteľnosti, nakoľko nepodal daňové priznanie k dani z nehnuteľnosti.

Sociálna poisťovňa listom zo dňa 2.5.2012 žalobcovi v 2. rade v reakcii na jeho požiadavku na pozostalostnú úrazovú rentu oznámila, že jeho nárok na náhradu škody nie je krytý úrazovým poistením, ktoré vypláca Sociálna poisťovňa.

Listom zo dňa 23.4.2012 právny zástupca žalobcov žalovanému oznámil to, ktoré ich nároky neboli zaplatené vedľajším účastníkom, ako aj to, že ohľadne pozostalostnej renty bola požiadavka adresovaná Sociálnej poisťovni. Z toho dôvodu je potrebné, aby sa žalovaný vyjadril, či je ochotný škodu uhradiť.

Žalobkyňa v 1. rade vo výsluchu pred súdom uviedla a dodatočne sa ešte písomne vyjadrila tak, že manžel, ktorý zomrel v dôsledku dopravnej nehody, za ktorú nesie vinu žalovaný, jej v domácnosti veľmi chýba. Chýba jej jeho osobná starostlivosť ako aj príjem, ktorý dosahoval. V spoločnosti, cez ktorú prevádzkuje ambulanciu jej pomáhal, z výplaty ako zamestnanec nedostával mzdu, ale keďže bol konateľom tak ako ona, tak zisk išiel do domácnosti. V ambulancii pomáhal tým, že v prípade poruchy prístrojov zabezpečoval ich opravu, pomáhal v domácnosti, bol všestranne šikovný, varil, kosil, všetko okolo domu robil alebo organizoval. Teraz musí všetko zabezpečovať sama. Spoločnosť síce naďalej prosperuje, ale bez manželovej pomoci. Manžel bol výborným, starostlivým otcom aj manželom. Manželstvo bolo harmonické, usporiadané, bol úctivý, pozorný, trpezlivý, tolerantný, rozvážny a v celej rodine veľmi vážený a obľúbený.

Žalobca v 2. rade vo výsluchu pred súdom uviedol, že je študentom vysokej školy, študuje v Martine. Kým žil otec, všetky jeho potreby so štúdiom a vôbec so živobytím, zabezpečovali obidvaja rodičia. Otec mu pomáhal so štúdiom v tom zmysle, že mu pomáhal kopírovať študijné pomôcky, vozil ho z Prešova do Martina, s otcom trávil voľný čas, spoločne chodievali lyžovať a s otcom vôbec trávil veľa voľného času. Jeho štúdium je nákladné, za ubytovanie je potrebné uhradiť niekedy 50, niekedy 100 eur mesačne. Drahé sú knihy, ktoré stoja 100 - 200 eur, náklady za stravu má okolo 100 eur mesačne. Písomne dodatočne uviedol, že náhla otcova strata bola pre neho, pre mamu aj pre celú rodinu neopísateľným šokom, on sám je človek introvertnej povahy, ktorý nikdy nemal veľa kamarátov, preto rodičia sú tým najvzácnejším, čo mal. O to viac bola pre neho strata otca bolestivá. Otec bol hlavným iniciátorom nielen športových aktivít, ktorým sa spoločne venovali, ale hlavným iniciátorom rodinných dovoleniek. Cenná bola otcova pomoc vo všetkých záležitostiach súvisiacich s technikou, otec ho učil šoférovať, zohnal mu prvé auto. Bol nielen pre neho, ale aj pre iných obrovskou inšpiráciou.

Žalovaný vo výsluchu pred súdom uviedol, že mu je ľúto všetkého, čo sa stalo. Prijal trest, ktorý mu v trestnom konaní sudca vymeral. Ak by mal z čoho, žalobcom by zaplatil. On a jeho rodina však žijú na hranici chudoby, v jeho domácnosti je to tak, že najprv si doma spočítajú koľko majú peňazí a následne rozpočítajú všetky výdavky, ktoré je potrebné zaplatiť, aby vyžili. Je zamestnaný ako vrátnik, čistý príjem má okolo 350 eur mesačne, okrem toho poberá ešte dôchodok vo výške 150 eur, príjem do rodiny dáva ešte manželka, pretože poberá opatrovateľský príspevok na invalidného syna, ktorý vyžaduje 24-hodinovú opateru, a to 209 eur mesačne. Výdavkom v jeho rozpočte, ktorý je značným, je výdavok na benzín. Mesačne minie 120-130 eur, pretože do práce musí chodiť autom. Významnejšie majetkové pomery nemá, v minulosti bol vlastníkom poľnohospodárskej pôdy, túto však daroval dcére, pretože sa k nej nasťahoval do jej domácnosti z dôvodu, že v byte, kde predtým býval, chceli od nich na odkúpenie bytu 4 000 eur, tieto prostriedky však nemal.

Na základe zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Žalobkyňa v 1. rade a žalobca v 2. rade žalobou uplatnili niekoľko nárokov žiadajúc, aby súd žalovanému uložil nahradiť im ujmu, ktorá im vznikla ako dôsledok protiprávneho konania žalovaného.

Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Rozsudkom Okresného súdu Prešov XXT/X/XXXX-XX A. XX.X.XXXX, ktorý nadobudol právoplatnosť toho istého dňa, bol žalovaný uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, pretože 18.6.2010 v čase o 13:40 hod. v Prešove viedol po ulici Volgogradskej v smere od centra mesta osobné motorové vozidlo zn. S. X. X.: T. XXX H.. Vedeniu vozidla nevenoval plnú pozornosť, kde po tom, ako prešiel cyklistu K.. C. Q., W.. XX.X.XXXX, idúceho po pravej krajnici, začal odbočovať vpravo k obytným blokom Č.. X, vošiel mu do jeho jazdnej dráhy, došlo k zrážke a následnému pádu cyklistu na vozovku, pričom cyklista utrpel zranenie, ktorému dňa 7.7.2010 podľahol.

Žalovaný bol v trestnom konaní právoplatne uznaný za vinného zo skutku, ktorý je uvedený vo výrokovej časti predmetného rozhodnutia. Vo výrokovej časti rozhodnutia sú uvedené taktiež následky, ktoré svojim konaním spôsobil; v konaní o nárokoch žalobcov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy mal tým súd základ ich nároku za nesporný; v zmysle ustanovenia § 135 ods. 1 O. s. p. je právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní viazaný.

Žalobkyňa v 1. rade uplatnila nárok na náhradu vecnej škody 207,02 eura. Z tohto jej nároku žalovaný uznal čiastku 100 eur, k čomu žalobkyňa uviedla, že súhlasí, t. j. mala svoj nárok na náhradu vecnej škody za postačujúco kvantifikovaný a viac nežiadala, čo súd posúdil ako jej návrh na späťvzatie žalobného návrhu v časti prevyšujúcej sumu náhrady vecnej škody 100 eur s prísl., preto konanie v tejto časti postupom podľa § 96 O. s. p. zastavil.

Žalobkyňa žiadala priznať aj úrok z omeškania zo sumy náhrady vecnej škody od 30.6.2011.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Žalobkyňa v 1. rade nepreukázala, že by žalovaného vyzvala na zaplatenie sumy žiadanej náhrady vecnej škody pred 30.6.2011 - jej list žalovanému z 23.4.2012 je nielen datovaný neskôr, jeho doručenie žalovanému nepreukázala a jeho obsahom nie je ani výzva k plneniu. Za tohto stavu súd uložil žalovanému zaplatiť úrok z omeškania zo sumy 100 eur až odo dňa nasledujúceho po dni, kedy bola žaloba žalovanému doručená. K doručeniu došlo 24.7.2012, žalovaný je preto povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade úrok z omeškania zo sumy 100 eur od 25.7.2012 vo výške ako vyplýva z § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., podľa ktorého výška úroku z omeškania je o 8 % bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného záväzku. K 25.7.2012 bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 0,75, t. j. žalobkyňa má nárok na úrok z omeškania vo výške 8,75 % od 25.7.2012 zo sumy 100 eur, nie nárok na vyšší úrok z omeškania. Uvedené je dôvodom zamietnutia jej nároku na náhradu vecnej škody v prevyšujúcej časti tohto jej nároku.

Žalobca v 2. rade žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť vyplácať mu rentu vo výške 150 eur mesačne od 7.7.2010 do 31.7.2012 a od 1.8.2012 vo výške 350 eur mesačne s príslušenstvom.

Podľa § 448 Občianskeho zákonníka fyzická osoba, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Podmienky nároku v zmysle zákonného odkazu daného ustanovením § 448 Občianskeho zákonníka sú upravené v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. fyzická osoba, voči ktorej mal poškodený, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, v čase úmrtia vyživovaciu povinnosť určenú súdom a v čase úmrtia nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu.

Podľa § 92 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť uvedená v odseku 1.

Podľa § 92 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. nárok na pozostalostnú úrazovú rentu nevzniká fyzickej osobe, ktorej z dôvodu smrti poškodeného vznikol nárok na jednorazové odškodnenie.

Podľa § 92 ods. zákona č. 461/2003 Z. z. nárok na pozostalostnú úrazovú rentu zaniká dňom, v ktorom by poškodený dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa je nezaopatreným dieťaťom podľa tohto zákona dieťa do skončenia povinnej školskej dochádzky, najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku, ak sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom.

Žalobca v 2. rade mal v čase škodovej udalosti takmer 24 rokov. Jeho otec K.. C. Q. bol v tom čase v dôchodkovom veku. Vychádzajúc zo zákonnej úpravy podmienok nároku na pozostalostnú úrazovú rentu, mu tým nárok na túto rentu nevznikol.
Otec žalobcu v 2. rade, ako vyplýva z potvrdenia E. M. - L. Q. L.. C.. I.., tiež mal v roku 2009, t. j. v roku predchádzajúcom roku, v ktorom došlo ku škodovej udalosti, príjem v období 01 - 12 roka vo výške 8 834,55 eura, na základe čoho by sa dalo uvažovať s tým, že pre účely nároku žalobcu v 2. rade na rentu by bolo spravodlivým nebrať do úvahy dôchodkový vek jeho otca, ale to, že napriek dôchodkovému veku bol zárobkovo činný. Žalobca v 2. rade však ani netvrdil, ani nepreukázal, že by mal jeho otec príjem od spoločnosti E. M. - L. Q., L.. C.. I.. (alebo prípadne od iného zamestnávateľa) aj v roku 2010, z čoho je možné usúdiť, že v roku 2010 jeho zamestnanecký pomer už netrval. Nepreukázaným zostalo taktiež tvrdenie, že ako konateľovi v spoločnosti I. T. L.. C.. I.. mu bola vyplácaná mesačná odmena 200 eur. Ak by tomu tak aj bolo, významnou skutočnosťou je to, že v tejto spoločnosti je žalobca v 2. rade od 26.6.2007 spolu so žalobkyňou v 1. rade jedným zo spoločníkov, t. j. subjektom s majetkovou účasťou na tejto spoločnosti, z čoho sa dá logicky usudzovať na jeho neodkázanosť na výživu vo vzťahu k otcovi, pri odkázanosti na výživu skôr len vo vzťahu k matke, žalobkyni v 1. rade. Žalobkyňa v 1. rade, ako to vyplýva z výpisu z obchodného registra spoločnosti I. T. L.. C.. I.., má na tejto spoločnosti nielen rozhodujúcu kapitálovú účasť, ale vzhľadom na predmet jej činnosti aj rozhodujúcu osobnú účasť v zmysle odborne zodpovedajúcej osoby za zdravotnícke zariadenie prevádzkované spoločnosťou a vlastnou odbornou činnosťou tak prinášajúcou zisk.

Z dôvodov nesplnenia podmienok pre nárok na pozostalostnú úrazovú rentu preto súd návrh žalobcu v 2. rade na pozostalostnú úrazovú rentu zamietol.

Žalobkyňa v 1. rade aj žalobca v 2. rade žiadali, aby súd žalovanému uložil zaplatiť im náhradu nemajetkovej ujmy, žalobkyni v 1. rade vo výške 24 075 eur a žalobcovi v 2. rade 12 037,50 eura.

Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia, korešpondencie.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Obsah práva na ochranu osobnosti upravený v § 11 Občianskeho zákonníka nadväzuje na komplex s ústavou a medzinárodnými zmluvami, zakotveného základu právnej úpravy všeobecného osobnostného práva. Zo znenia § 11 Občianskeho zákonníka vyplýva, že do rámca všeobecnej úpravy ochrany osobnosti patrí aj právo na súkromie. Obsah práva na súkromný život, ktorý je chránený, interpretoval v niektorých svojich rozhodnutiach, aplikujúc čl. 8 ods. 1 Dohovoru, Európsky súd pre ľudské práva; podľa názoru tohto súdu by bolo príliš reštriktívnym limitovať tento pojem na „vnútorný kruh“, v ktorom môže jedinec žiť svoj vlastný život podľa svojich predstáv a úplne z neho vylúčiť svet do tohto kruhu nezahrnutý. Rešpektovanie súkromného života musí taktiež zahŕňať do určitej miery aj právo vytvárať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľudskými bytosťami (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Niemitz vs./ Nemecko).

Súčasťou súkromného života je bezpochyby život rodinný zahŕňajúci nielen sociálne, morálne a kultúrne vzťahy medzi najbližšími príbuznými bez ohľadu na to, či spolu trvalo žijú alebo nie. Ide napr. tiež o vzťahy medzi vnukmi a prarodičmi alebo medzi dospelými deťmi žijúcimi vo vlastných rodinách a ich rodičmi (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Marckx vs./ Belgicko).

V zmysle konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky predstavuje Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a judikatúra z neho vychádzajúca pre vnútroštátne orgány aplikácie práva záväzné pravidlá pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy základných práv a slobôd.

Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Je bez akýchkoľvek pochybností, že zranením manžela žalobkyne v 1. rade a otca žalobcu v 2. rade, za ktoré zodpovedá žalovaný a jeho následnou smrťou došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti oboch žalobcov, spočívajúceho v obmedzení ich súkromného rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa ods. 1 § 13 Občianskeho zákonníka nemôže byť namieste. V ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia v jeho prvej vete je použitý pojem „najmä“, „najmä“ znamená exemplifikatívne, čo značí, že predpokladom pre priznanie práva na nemajetkovú ujmu v peniazoch môže byť aj iný ako tam uvedený, t. j. porovnateľný aspekt.
Taký spôsob vedenia motorového vozidla, následkom ktorého bolo zranenie a dôsledkom smrť s následným ďalším dôsledkom - zásahom do osobnostnej sféry žalobkyne v 1. rade a žalobcu v 2. rade, je bezpochyby takým z porovnateľných aspektov pre priznanie práv a na nemajetkovú ujmu v peniazoch aký § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predpokladá. Dôsledky tohto zásahu do súkromia oboch žalobcov sú nereparovateľné, náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla, môže však, poskytnutá v peniazoch, aspoň čiastočne prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, uvedené je napokon aj jej zmyslom.

Predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch preto danými boli, ujmu, ktorá žalobcom vznikla by na ich mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú a vykonávanie dokazovania v tomto zmysle s výnimkou výsluchu žalobcov ani nebolo osobitne potrebné.

Súd nepochyboval o pravdivosti a úprimnosti žalobkyňou v 1. rade opísaného prežívania a pociťovania straty manžela, nielen z hľadiska potreby nahradiť ho pri bežných činnostiach súvisiacich s údržbou domu, pomoci pri podnikateľskej činnosti, ale predovšetkým v oblasti citových potrieb po niekoľkoročnom fungujúcom manželstve vyznačujúcich sa osobitnou kvalitou.

Súd taktiež nepochyboval o pravdivosti a úprimnosti žalobcom v 2. rade opísaných pocitov straty otca, s ktorým mal výnimočný vzťah. Aj keď je žalobca v 2. rade plnoletý, je teda prirodzeným postupné odpútavanie sa od rodiča, na druhej strane však v tomto období tieto vzťahy prechádzajú vývojom a nadobúdajú iný, niekedy kvalitou ešte hlbší rozmer.

O možnosť rozvoja týchto väzieb, väzieb žalobkyne v 1. rade a žalobcu v 2. rade, citových, sociálnych aj iných, sú žalobcovia definitívne ochudobnení a ide o aspekt osobitného zreteľa hodný.

Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, žalobkyňa v 1. rade žiadala priznať sumu 24 075 eur a žalobca v 2. rade sumu 12 037,50 eura s odkazom na pomocné kritérium - ustanovenie § 94 zákona č. 461/2003 Z. z. upravujúce jednorazové odškodnenie pri smrti v dôsledku pracovného úrazu.
Je potrebné uviesť, že žalobcami uplatnený nárok nebol nárokom, ktorý upravuje právny predpis, z ktorého pri kvantifikácii vychádzali. Ich nárok bol nárokom z ochrany ich osobnostného práva. Takto svoj nárok, predmet konania, v tejto časti žalobou vymedzili.

Občiansky zákonník minimálnu ani maximálnu výšku zadosťučinenia neupravuje. Upravené je iba to, že zadosťučinenie musí byť primerané, rozhodujúca je závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Zmyslom zadosťučinenia nie je byť zdrojom náhrady príjmu, zdrojom obživy, logicky nemôže viesť ani k zjavne nespravodlivému usporiadaniu vzťahov účastníkov konania alebo k závažným dôsledkom v pomeroch osoby, ktorej súd zaplatenie náhrady uloží.

Kritériom, ktorým sa súd riadil, neboli len okolnosti na strane žalobcov, ale aj okolnosti na strane žalovaného. U žalovaného išlo o nedbanlivosť, ale nie konanie úmyselné. Žalovaný trest prijal, uzavrel dohodu o vine a treste, K.. C. Q. v nemocnici vyhľadal, ospravedlnil sa mu, prejavil ľútosť. Ide o osobu so zjavne nízkym príjmovým a majetkovým štandardom, čiastočného invalidného dôchodcu starajúceho sa o invalidného syna vyžadujúceho celodennú starostlivosť. Žalobný návrh smeroval proti tejto osobe. Súd analogicky podľa ustanovenia § 450 Občianskeho zákonníka na tento aspekt prihliadol a žalovanému uložil zaplatiť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v jednotlivosti vo výške, ako je uvedené vo výroku rozsudku.
Pri úvahe o kvantifikácii výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ku ktorej dospel, súd, okrem uvedených okolností na strane účastníkov konania, mal na zreteli aj to, že Slovenská republika je právnym štátom, medzi základné princípy ktorého patrí zásada právnej istoty v zmysle predvídateľnosti rozhodovania súdov v obdobných veciach.
V konaní XC/XX/XXXX vedenom na Okresnom súde Prešov súd rozsudkom z XX.X.XXXX, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove Č.. V.. XCo/XXX/XXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX priznal plnoletej dcére matky zomretej pre dôvody, ktoré boli predmetom trestného konania 400 000 Sk (13 277 eur). Na strane žalovaného pritom neboli žiadne zreteľahodné okolnosti, naopak, na strane žalobkyne okolnosti osobitného zreteľa hodné, nakoľko pre žalobkyňu bola matka jedinou blízkou osobou, na ktorú bola nielen citovo, ale aj inak odkázaná.
Tiež Európsky súd pre ľudské práva vychádzajúc z jeho rozsudkov, pri kvantifikácii náhrady, ktorú priznáva pri zistenom porušení základného práva jednotlivcov, neprisudzuje porušeniu základných práv rovnakú, ale diferencovanú váhu a táto diferencovanosť je zrejmá aj vo vzťahu k porušeniu práva chráneného čl. 8 Dohovoru.
Dôvodom rozdielu výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyne v 1. rade a žalobcu v 2. rade bolo to, že rozdiel z hľadiska vzájomného pomeru výšky týchto nimi uplatnených nárokov mali aj oni za adekvátny.

Z dôvodov, ktoré súd uviedol, rozhodol o nárokoch žalobkyne v 1. rade a žalobcu v 2. rade na náhradu nemajetkovej ujmy ako je uvedené vo výroku rozsudku a v prevyšujúcej časti návrhy zamietol. Čo sa týka lehoty, v ktorej má byť žalobcom náhrada nemajetkovej ujmy žalovaným vyplatená, pri jej stanovení vychádzal z ustanovenia § 160 O. s. p. s poukazom na zistené pomery na strane žalovaného.

O trovách konania, pre väčší počet nárokov, rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej v súlade s ustanovením § 151 ods. 3 O. s. p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Prešov na Krajský súd v Prešove. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej , možno odôvodniť len tým, že:
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (§ 251 ods. 1 O.s.p.).